

Haags Straatnieuws

AUGUSTUS/SEPTEMBER 2013 JAARGANG 18
UITERSTE VERKOOPDATUM: 4 SEPTEMBER 2013
VASTE VERKOOPPRIJS:
€ 2,- (waarvan € 0,65 naar de verkoper)

#11

KEURMERK
straat
krant

A close-up portrait of Joris Wijsmuller, a man with short, curly grey hair and green eyes, wearing a dark blue button-down shirt over a black t-shirt. He is looking directly at the camera with a neutral expression. The background is a blurred outdoor setting with green foliage.

Joris Wijsmuller
Rebel with a cause

€2,-

samenleven doe je dus niet alleen

doen wat we geloven

> van de redactie

Fietsen

In 1989 verhuisde ik van Nijmegen naar Den Haag. Ik kwam met de trein en had mijn Gazelle oma fiets mee. Ik vergeet nooit meer hoe ik vanaf het Centraal Station naar Scheveningen fietste, waar ik een kamer bij een hospita had. Sindsdien heb ik heel wat kilometers afgelegd op de fiets. Kriskras door Den Haag. Pas na twee jaar ontdekte ik dat de Schilderswijk en Den Haag Zuid-West bestonden. Ik moest daar als stagiaire voor de Haagsche Courant naartoe. Maar goed ook want zonder deze wijken is 's Gravenhage Den Haag niet. Door mijn werk als journalist heb ik de stad goed leren kennen. Maar ik ontdek nog steeds nieuwe stukjes. Op de fiets zie je zoveel meer als in de auto. Naar de sportschool hoef ik niet door alle kilometers die ik afleg. Fietsen is voor mij meer dan mezelf vervoeren van a naar b. Op de fiets praat ik met mijn stad. Er zijn vaste routes die ik al jaren fiets, maar ook ontdek ik nieuwe routes waarop Den Haag nog steeds haar geheimen prijs geeft. Op de fiets ben ik met de wind in de rug, licht als een veertje. Met tegenwind is het ploeteren en in de striemende regen loopt mijn mascara uit. Kan me niks schelen. Als ik straks terugkom van een heerlijke hopelijk zonovergoten vakantie, is het eerste wat ik doe, even een stukje fietsen. Dan pas ben ik echt weer thuis.

Floor de Boogs

> colofon

Haags Straatnieuws wordt verkocht en mede gemaakt door dak- en thuislozen in Den Haag, Rijswijk, Leidschendam-Voorburg, Voorburg, Westland, Delft, Gouda, Zoetermeer, Wassenaar en de Bollenstreek.

De verkopers kopen de krant in voor € 1,35 en verkopen hem op straat voor € 2. Het verschil is een bijdrage in hun levensonderhoud. U herkent de Haags Straatnieuwsverkoper aan de witte pas en het (niet verplichte) rode hesje.

Donaties Giro 7544612 t.n.v. Stichting Haags Straatnieuws, Den Haag.

Oplage 8.000

Adres Postbus 63498, 2502 JL Den Haag
Telefoon 070 318 1661
Email redactie@haagsstraatnieuws.nl
Website www.haagsstraatnieuws.nl

Advertenties en distributie 070 318 16 61
Coördinator verkopers Jasper van Buul, 06 14 00 70 82

Hoofdredacteur Floor de Boogs
Redacteur Hester Heite
Eindredactie Arthur van Berkel/Tanya van der Spek

Medewerkers aan dit nummer:
Alf Berendse, Atelier Haagse School, Dagmar Bosma, Melle de Boer, Rik Buter, Christiaan Donner, Bertus Gerssen, Henriëtte Guest, Haags Gemeentearchief, Raymond van Houten, Suzanne van der Kerk, Annette van Kester, Marc Konijn, Lamelos, Caroline Ludwig, Justin Verkijk, Tanya van der Spek, Mariëtte Storm, Elke Swart en Paul Waayers.

Cover Suzanne van der Kerk
Ontwerp Marieke de Roo
Opmaak Annette van Kester
Druk Wegener Nieuwsdruk Gelderland

Het volgende nummer verschijnt op donderdag 5 september.

04 **INTERVIEW** Joris Wijsmuller

Van kraker tot raadslid. De voorman van de Haagse Stads-
partij is nog even rebels en gedreven. 'Doe mij de portefeuille
van wethouder Marnix Norder maar.'

06 **COLUMN** Justin op reis in eigen Zuid-Holland

T NIEUWS LIGT OP STRAAT

07 **WIE HELPT WIE** Anneke

08 **TREND** Door de stad zonder rem

Het simpele stalen ros maakt plaats voor de *beachcruiser*
met dikke banden, de totaal gestripte *fixed gear* zonder rem en de
antieke Koga Miyata.

10 **SLAAPWANDELEN** Melle ontmoet mannetjes

DE STRAATDICHTER Suiker en seks

11 **HAAGSE HUIZEN** Tuinderswoning

12 **TIJDSBEELD** 1990

14 **GODENSPIJS** Zomermaaltijd

15 **WERKPLAATS** Gitaarbouwer

16 **REPORTAGE** Herinrichting Grote Markt

IJscokar en stroopwafelkraam willen niet wijken.

18 **INGEZONDEN BRIEVEN EN STELLING** Zeg het maar

19 **CULTUUR** Straatfotograaf Robert Doisneau

21 **CRYPTO** Puzzel en win de gids 100% Den Haag van Anouk Heida

23 **UITGELICHT** Longboardtóg en het Haags Swingfestival

24 **KAASHELD EN POEPHOOFD** hangen de straatmuzikant uit

buitengewoon

Atelier de Haagse School: **Bob van Eembergen**

Hij was een linkse exoot in de Haagse gemeenteraad. Maar de ex-kraker behoort nu tot de gevestigde orde. Toch is Joris Wijsmuller nog altijd rebels en gedreven. Hij blijft vol overtuiging aan het roer staan van de Haagse Stadspartij. tekst Floor de Booy foto Suzanne van der Kerk

Joris Wijsmuller:

'Wij kunnen nog steeds venijnig steken'

> Hij hoeft niet te bestellen. Bij de ijskar van Florencia in de Grote Marktstraat kennen ze zijn wens: een hoorntje met softijs. Beetje vloeken in de kerk bij een van de beste Italiaanse ijsdraaiers van Den Haag. Maar ze vergeven het Joris Wijsmuller graag. De fractievoorzitter van de Haagse Stadspartij is al jaren vaste klant. Afkoelen na een verhitte raadsvergadering. En passent het leven in Den Haag doornemen. "Sinds de aanleg van de tramtunnel is het bergafwaarts gegaan met de Grote Marktstraat", zegt Wijsmuller, terwijl hij met zijn rechterhand een neergaande lijn door de lucht maakt. Met links houdt hij zijn ijsje vast en neemt om de paar zinnen een gulzige lik. De uitbater van de ijscocker is het roerend met hem eens. Omdat de Grote Marktstraat opnieuw wordt ingericht naar een plan van de Haagse architect Lana du Croq van het bureau Lucas Ellerman Van Vugt, moet alle ambulante handel verdwijnen. Dat betekent géén bloemenkraam, géén stroopwafelkar en dus ook geen ijsjes meer. "Het moet hier een chique bedoening worden, een soort balzaal of zo en daar passen wij volgens de gemeente niet meer bij. Wij worden verbannen naar een plek waar de loop helemaal niet in zit. Het is diep triest. Mijn opa is na de oorlog begonnen om hier 's zomers met de kar te gaan staan. Zo ver gaat de traditie al terug".

'Doe mij maar de portefeuille van Norder'

De Haagse Stadspartij neemt het voor de kraamhouders op. Zoals de partij dat ook heeft gedaan toen door de aanleg van de tramtunnel veel kleine midstanders in de Grote Marktstraat het loodje legden. "Het was voor die tijd een veel gevarieerder winkelstraat, met ook nog kleine zelfstandigen. Een schoenmaker, een slijter. Nu zitten er alleen maar grote ketens, meer van

het zelfde. Een verlies voor Den Haag", vindt Wijsmuller.

Palingrokerij

De vraag of die kleine zaakjes niet sowieso het loodje hadden gelegd, vindt Wijsmuller te gemakkelijk. "Onder dat mom kun je alles wel uit je handen laten vallen. Soms moet je knokken om het cultureel erfgoed van je stad te behouden. Dat doen ze in Amsterdam beter. Het gemeentebestuur is te weinig trots op onze stad. En daardoor gaat er veel verloren." De palingrokerij bij de visafslag op Scheveningen, bijvoorbeeld. Dankzij de Haagse Stadspartij bleef de rokerij gespaard. "Het gebouw van zeventig jaar oud stond op de nominatie voor sloop. Het moest wijken voor woningbouw in de tweede binnenhaven. Een van de megalomane bouwplannen van wethouder Norder. Ik heb eerst raadvragen gesteld en daarna een motie ingediend om de rokerij als mo-

werk erbij. Naast een andere betaalde baan. Ik zou niet weten hoe ik dat voor elkaar moet krijgen. Ik vul er mijn hele werkweek mee." Vanwege zijn ervaring en vakmanschap is Joris Wijsmuller toetreden tot het presidium. "Dat is de regelclub van de gemeenteraad", legt hij uit.

Blauwe Aanslag

De Haagse Stadspartij is in 1997 ontstaan uit verschillende actiegroepen op het gebied van verkeer en stadsontwikkeling. Joris Wijsmuller woonde toen nog in de Blauwe Aanslag, de kraakgemeenschap in het voormalige pand van de Belastingdienst aan het Buitenom. Ook dit culturele en politieke bolwerk moest als gevolg van gemeentebestuur wijken. Hij vindt de sloop van 'de Blauwe' nog steeds een groot verlies. "Eerst zouden er door Panagro koopwoningen worden ontwikkeld. Maar de economische crisis haalde die bouwplannen in. Het laatste nieuws was dat er misschien een roze woongemeenschap voor bejaarde homo's zou worden gebouwd. Dat vind ik nog wel een leuke bestemming." Maar door de crisis komen ook daarvoor de handen niet op elkaar. Het terrein is nu een kale woestenij. "Ik word er nog altijd treurig en boos van als ik er voorbij rijd." De Grote Pyr, de woongemeenschap aan de Waldeck Pymontkade, waar een aantal ex-Blauwe Aanslagers woont, heeft niet dezelfde maatschappelijke relevantie, vindt Wijsmuller. "De Grote Pyr is veel introvertier en heeft niet dezelfde betekenis voor de stad. Het pand is door de gemeente aangewezen. Het is niet op de stad veroverd." Maar het is wel geïnspireerd op de sloop van de Aanslag, eigenlijk net als de geboorte van de Stadspartij. In 1998 haalde de Haagse Stadspartij

één zetel in de raad. Na de gemeenteraadsverkiezingen in 2010 werd dat aantal verdubbeld. "We zijn nu nog een kleine partij, de luis in de pels, maar maken soms wel het verschil. Als het nodig is, kunnen we venijnig prikken."

Pluche

Een aantal leden met wie hij destijds tegelijk in de raad begon, is inmiddels opgeklimmen tot wethouder. "Kool, Smit, Baldewingsh", somt Wijsmuller op. Had hij niet ook in het pluche willen zitten? "Ik had de verantwoordelijkheid genomen, als het zover was gekomen. Maar ik zie mijn werk in de raad niet als een opstapje voor mijn carrière. Ik heb mijn loopbaan nog nooit gepland. Ik doe wat ik belangrijk vind." Maar stel dat hij na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2014 als wethouder aan de slag zou kunnen gaan, welke portefeuille zou hij dan kiezen? Daar hoeft Wijsmuller niet lang over na te denken. "Doe mij dan maar de portefeuille van Marnix Norder." Het is een understatement om te zeggen dat het tussen hem en Norder niet helemaal botert. Het schift beter gezegd nogal. De twee liggen beroepshalve regelmatig met elkaar in de clinch. Tijdens dit interview, dat op het zonnige terras van een Haagse kroeg plaatsheeft, groet Joris Wijsmuller zeer regelmatig voorbijgangers, of ze groeten hem. Maar als Norder toevallig een tafeltje verderop zou komen zitten, zou er een ongemakkelijke stilte vallen, vermoedt Wijsmuller. "Ik ben het inhoudelijk vaak niet met hem eens, maar vind bovendien de manier waarop hij politiek bedrijft niet de juiste. Over de hoofden heen, regentesk. Ik ben van mening dat je een stad samen maakt. Je moet draagvlak creëren voor (bouw)plannen. En ze niet ter meerdere eer en glorie

Joris Wijsmuller:
'Hoekig, eerlijk en de beste'

In de ruim vijftien jaar dat hij in de Haagse gemeenteraad zit, heeft Joris zich bewezen als sterk en invloedrijk raads-lid met een brede kennis en een goede reputatie als debater en oppositieleider tegen gemeentelijke bouwplannen. Hij werd in 2004 door de Haagsche Courant uitgeroepen tot het beste gemeenteraadslid ('Hoekig, eerlijk en de beste').

Als raadslid doet Joris namens de Haagse Stadspartij de volgende portefeuilles: Bestuur, Openbare Orde en Veiligheid, Financiën, Personeelszaken, Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting, Verkeer en Openbaar Vervoer, Cultuur, Media, Sport, en Dierenwelzijn. Joris is 47 jaar, samenwonend, heeft 2 kinderen, bokst bij Haagse Directe, voetbalt bij VV Marine en woont in de Rivierenbuurt. Hij begon in Den Haag op de MTS voor Fotografie en Fotonica, werkte als fotograaf, videotechnicus, timmerman en slotenmaker. Hij werd als politiek actief in de Blauwe Aanslag, voerde in Den Haag acties tegen de centrumring en de tramtunnel, maakte in de jaren '90 kranten als 'Onze stad' en 'de Nieuwe Krant van Den Haag', en werd uiteindelijk in 1998 raadslid voor de Haagse Stadspartij.

voor jezelf neerzetten." Wijsmuller doelt natuurlijk op het omstreden cultuurpaleis Spuiforum. Het Spuiforum verdeelt de raad. De beslissing over de bouw is uitgesteld tot na het zomerreces. "En van uitstel komt meestal afstel", zegt hij tevreden.

Boksen

Joris Wijsmuller blijft fris en alert door naast de ellenlange vergaderingen te voetballen en te boksen. "Een perfecte uitlaatklep, want het politieke bedrijf kan best frustrerend zijn. Zeker wanneer je al langer meeloopt, moet je oppassen dat je niet zuur wordt of denkt dat je alles al een keer hebt meegemaakt. Routine is prima, maar je mag er nooit teveel op varen. Elke tijd vraagt weer om een nieuwe aanpak. En je moet jezelf ook blijven ontwikkelen. Tijdens het interview komt toevallig zijn vrouw op de fiets voorbij. Ze werkt bij de Van Ostadeschool, een basisschool in de Schilderswijk die eerst heel slecht presteerde maar onlangs is uitgeroepen tot excellente school. Joris is trots op zijn partner. "Ze hebben het tij weten te keren door er als team keihard aan te trekken. Het is echt niet

vanzelf gegaan. Maar die inspanning mag je verwachten van leerkrachten. Alle kinderen hebben recht op goed onderwijs." Samen hebben ze twee opgroeiende kinderen. "Allebei middelbare school, dus die hebben vakantie en liggen nu nog uit te slapen", zegt hij lachend. Het gezin vestigde zich in de Scheldestraat, in de Rivierenbuurt tussen Centraal Station en Hollands Spoor. Een bewuste keuze. "Je kunt met z'n allen wel naar de Vinex vluchten, maar ik vind het belangrijk dat de binnenstad van Den Haag ook leefbaar blijft. Daar sta ik voor. Dan moet ik dat ook zelf naleven." Joris Wijsmuller kan het goed vinden met de mensen van het zand én het veen. "Ik maak dat onderscheid niet zo hard, maar ben vooral geïnteresseerd in wat mensen te melden hebben."

Maritiem

Zelf komt hij uit een goeie milieu. Op Wikipedia is te lezen dat de naam Wijsmuller vooral bekend is als maritiem geslacht dat groot werd door de zeesleepvaart. In 1906 werd het bedrijf N.V. Bureau Wijsmuller opgericht door Jan Wijsmuller, die als openings-

stunt zelf een klein stoomsleepbootje van Rotterdam naar Bahía Blanca in Argentinië voer. Het sleepvaartbedrijf groeide uit tot één van de grootste offshore bedrijven in de wereld, met als voornaamste concurrent Smit Internationale uit Rotterdam. De diereintuin Artis in Amsterdam werd onder andere door een Wijsmuller opgericht. In 1838 richtte Jan Jacob Wijsmuller, samen met de heren Westerman en Werleman, het genootschap Natura Artis Magistra op. De drie heren - zij werden bekend als de drie W's - kochten een stuk grond in de plantage ten oosten van de stad. Dat was het begin

van de diergaarde Artis. Joris Wijsmuller kent zijn familiegeschiedenis, maar laat zich er niet op voorstaan. "Mijn vader was dierenarts. Mijn overgrootopa, Jan Hildebrand Wijsmuller, was kunstschilder in de traditie van de Haagse School. Met hem voel ik me nog het meest verwant en deel ik de liefde voor stad en landschap. Hij legde het vast op zijn doeken, ik fotografeer en probeer in de gemeenteraad iets voor de stad te betekenen. Op Den Haag raak ik niet snel uitgekeken. Het blijft een uitdaging en enorm inspirerend."

Bekijkt 't,
met Justin.Bekende Hagenaar
Justin Verkerk deelt
zijn eigenzinnige kijk
op het leven.

Groetjes uit Zuid-Holland

Net terug van Ibiza en alweer aan de volgende reis begonnen. Een vakantie waarvoor ik geen vrije dagen hoef op te nemen. Sterker nog: ik word er voor betaald. Het is altijd al een grote droom geweest om een reisprogramma te presenteren. Die droom is werkelijkheid geworden. Althans, een deel. Het liefst tik ik natuurlijk net als Chris Zegers iedere week een ander tropisch eiland aan, maar dat zat er helaas niet in. Ik houd het lekker dicht bij huis, gewoon in onze eigen regio. Hé, ik moet toch ergens beginnen? Ik doe deze zomer een *staycation* voor Radio West. Iedere dag tussen twee en vier ga ik in het programma *Zomaar Op Straat* op zoek naar het meest geschikte stukje Zuid-Holland voor een zomerse dagtrip. Op het moment van schrijven heb ik er net iets meer dan twee weken op zitten. Ijs eten in Katwijk, zonder te betalen naar Duinrell, een rondleiding in het Druivenmuseum in Monster, naakte kerels interviewen in Zoetermeer, waterpijproken met de lokale jeugd in Leidschendam en lokaal bier drinken in Delft, ik heb het allemaal gedaan. Ik kan tot nu toe concluderen dat je helemaal niet naar de andere kant van de wereld hoeft te vliegen om iets te kunnen ontdekken. Zonder dit programma had ik bijvoorbeeld ook nooit geweten dat Boskoop echt verschrikkelijk is. Delfgauw en Pijnacker kwamen zelfs beter uit de bus. Als je echt eens een leuke zomerse dagtrip wilt maken, waar je mooie dingen kunt zien, waar gezellige mensen rondlopen en als je ultiem wil genieten, ga dan vooral niet naar Boskoop. Ik heb nog een aantal weken de tijd om de meest geschikte bestemming in onze regio te vinden. Ik blijf rustig ontdekken, tot eind augustus en laat je tegen die tijd wel weten wie de grote winnaar is geworden. Groetjes uit Zuid-Holland!

JUSTIN

Extra water voor daklozen

De hittegolf van de afgelopen weken was ook voor de Kessler Stichting reden voor het nemen van extra maatregelen.

Buiten het reguliere hitteprotocol om werden aan cliënten van de Kessler Stichting extra water, fruit en ijs uitgedeeld. Ook mensen die tijdens de hittegolf van de soepbus gebruik maakten, ontvingen extra flesjes water en fruit om hun vochtuithouding op peil te houden.

Met het warme weer ligt gevaar voor uitdroging en oververhitting op de loer en minstens twee liter water per dag drinken is een must. Niet alleen bij vrieskou maar ook op dagen waarop de temperatuur boven de 25 °C graden stijgt, is extra zorg voor deze kwetsbare groep hard nodig.

'Nieuwe armen' doen vaker een beroep op maatschappelijke organisaties

Maatschappelijke organisaties als het Leger des Heils en Cordaid krijgen steeds vaker te maken met mensen die aankloppen om hulp.

Bij steeds meer mensen dreigt door een ontslag, ziekte, scheiding of schulden het leven uit de rails te lopen. Ze kunnen hun huur of hypotheek niet meer betalen en kloppen aan bij het Leger des Heils. Cornel Vader, directeur van de zorgorganisatie Leger des Heils: "We zoeken eerst een tijdelijke oplossing, een woonplek en brengen problemen in kaart. Schulden zijn vaak de reden van huisuitzetting."

Ook de katholieke ontwikkelingsorganisatie Cordaid – bekend van hulp aan ontwikkelingslanden – gaat zich meer richten op hulp aan 'nieuwe armen' in eigen land. De ontwikkelingsorganisatie wil lokale initiatieven gaan ondersteunen en zet daarbij de ervaring met werkloosheid en armoede in bijvoorbeeld Afghanistan en Congo in. "Wat daar werkt, kan hier ook helpen", aldus Joep van Zijl. In Breda steunt Cordaid een lokale coöperatie die mensen vanuit een uitkering aan werk helpt. In de regio Arnhem-Nijmegen wordt een versmarkt opgezet, waarmee eten van de boer ook voor lagere inkomens beschikbaar is. Ook in Den Haag gaan dit najaar projecten van start.

Vrouwenopvang Leger des Heils opgeknapt

Deze maand wordt de vrouwenopvang van het Leger des Heils in Den Haag door de Guusje Nederhorst Foundation 'omgetoverd' tot een prettiger woonomgeving voor vrouwen en kinderen.

Met de opbrengst van de veiling van het Haags Ondernemersgala kan de vrouwenopvang van het Leger des Heils in Den Haag flink gerenoveerd worden. Afdelingsmanager Sandra de Rek is enorm verheugd dat er plannen zijn om de opvanglocatie beter geschikt te maken voor het opvangen van vrouwen en kinderen.

"De vrouwen en kinderen die op de vrouwenopvang verblijven, komen vanuit een zeer onrustige en onveilige thuisituatie, zij moeten een heel moeilijke periode in hun leven doorstaan. Wij streven ernaar de bewoonsters een veilige plek te bieden waar ze even op adem kunnen komen en kunnen werken aan een 'nieuwe' toekomst. Als de vrouwen bij binnenkomst meteen al ervaren dat ze in een fijne ruimte zijn waar ze tot rust kunnen komen en met speelplekken voor hun kinderen, dan zal dit zeker een positieve bijdrage leveren aan het herstelproces van moeder én kind."

De maatschappelijke opvang bestaat uit cliënten en hulpverleners. *Haags Straatnieuws* vraagt zich af: wie helpt wie nou eigenlijk?

Wie één mens redt, zegt ze, redt de hele wereld. 'Een mooi Joods spreekwoord.' De roeping van majoor Anneke Verhagen (49). tekst Elke Swart foto Raymond van Houten

Onze Lieve Heer heeft vreemde kostgangers...

"Ach, we zijn allemaal wel een beetje vreemd. Ik ook. Soms schrik ik van mijn eigen ongeduld. Dan zeg ik iets en denk ik later: hoe kon je dat nou doen! Daklozen zijn niet vreemder dan jij of ik. Ook 'gewone' mensen zijn soms onvoorspelbaar of agressief. Maar de maatschappij vindt daklozen eng. Dat kan ik mij ook wel voorstellen hoor. Wie hier binnenkomt denkt al snel: oeps, wat is dit? Toch zijn we in de kern allemaal hetzelfde."

Wat is het grootste probleem als je dakloos bent?

"De toekomst. Je hebt maar één manier om te overleven: hier en nu. Vandaag kun je nog maar net overzien. Nadenken over je toekomst is iets wat je niet kunt permitteren."

Eten, bidden of beminnen?

"Bidden is voor mij heel belangrijk, absoluut, maar valt toch als eerste af. Eten is een geweldige manier om contact te maken. Het is het oude credo: soup, soap and salvation. William Booth, de grondlegger van het Leger des Heils, zei: 'Een hongerige maag heeft geen oren voor het evangelie'. Daar ben ik het mee eens. En ik hoop dat de ander zich ook bemind voelt, terwijl we samen eten."

Geloven of zeker weten?

"Ik weet zeker dat het evangelie waar is, maar toch: geloven. Ik heb niet alle wijsheid in pacht. Er valt nog genoeg te ontdekken."

Wat raakt je het meest?

"Als iemand de moed opgeeft. Laatst zei iemand tegen mij: 'Wat mij betreft mag het wel afgelopen zijn. Ik ben al zo lang in dit circuit en ik ben al zoveel instanties afgegaan. Voor mij hoeft het niet meer'. Zijn leven was verloren, vond hij. Zoiets raakt mij diep."

Is iedereen te helpen?

"Je kunt niet zeggen: deze twee daklozen moeten over een jaar afgekickt in een eigen huis zitten. Voor de een is dat haalbaar; de ander moet misschien in een begeleid woontraject. Soms moet je ook accepteren dat iemand blijft drinken, bijvoorbeeld. Iedereen is te helpen, maar niet allemaal even ver."

Zwarte bladzijde...

"Ik ben een keer opgesloten in mijn eigen huis. Ik deed de voordeur open en dacht: oh nee, een cliënt. Hij stapte binnen, deed de deur op slot en stak de sleutel in zijn zak. Hij wilde geld, zei hij. Ik bleef uiterst kalm. Daar ben ik nu – zestien jaar later – nog altijd verbaasd over. Ik stelde voor om de politie te bellen, zodat hij geholpen kon worden. Hij werd woedend, maar uiteindelijk mocht het. Ik hoop het nooit meer mee te maken."

En dat allemaal voor 800 euro per maand!?

"Officieren krijgen geen salaris, maar een toelage voor eten, drinken en kleding. Alle officieren, of je nu majoor of kolonel bent, krijgen hetzelfde bedrag. Het Leger zorgt voor huisvesting, en betaalt de vaste lasten. Er wordt goed voor mij gezorgd. Ik kan alles doen wat ik wil."

'Het Leger des Heils zorgt goed voor mij'

Wie Anneke Verhagen
Wat Manager Laagdrempelige Opvang
Waar Leger des Heils, Den Haag
Waarvoor 800 euro per maand
Motto In het geloof op weg gaan

Een gewone stadsfiets? Nee, tegenwoordig wil je de blits maken. Op je *beachcruiser* met dikke banden, je totaal gestripte *fixed gear* zonder rem of je antieke Koga Miyata. *Haags Straatnieuws* trapte een rondje mee. tekst Marc Konijn foto Raymond van Houten

Illegale *race* door de binnenstad

> Het been slingert over het zadel, het lichaam valt soepel naar achteren. De linkerhand reikt omhoog, naar het hoge stuur. De andere hand zit al aan de pook, achter, vlakbij de billen. Hugo Secréve (18) duwt hem achteloos in de lichtste versnelling. Een snelle blik, om te kijken of er geen verkeer aankomt. En weg is hij. Met een rotvaart. Een hoog stuur, dikke banden, een pook. Iedereen verwacht daar het stoere geluid van een motor bij. Een knallend 'vrroo!' dat op de borstkas drukt.

Maar niets van dat alles. Het is stil. Alleen het licht zuigende geluid van rubber op asfalt is te horen. Hugo doet het zonder benzine en olie. Hij rijdt op zijn fiets. Of beter gezegd, op zijn cruiser. Het doel van de fietstocht is de boulevard. *That's the place to be*. Daar pronkt de trotse bezitter van de *beachcruiser* met zijn kunstwerk op wielen. De arm van Hugo zwaait geregeld naar achteren, naar de shiftspook, om even bij te schakelen, of terug. De vaart zit er goed in, obstakels lijken niet te bestaan.

Het fietspad versperd door twee fietssers? Moeiteloos zwenkt hij er rechts voorbij, over de hoge stoep. Tramrails? Hij kijkt er niet eens naar. "Met een gewone fiets kan dat niet. Maar ik val niet. Daar zijn mijn banden te dik voor." De voetgangers bij het Kurhaus draaien hun hoofd om. Wauw, roept een jochie. Maar Hugo heeft er de sokken in. Met een sierlijke bocht duikt hij verderop al rechtsaf de Scheveningseslag in. Het beentempo is hoog, de zeedijk is hier op zijn steilste, maar de *heavy bike*

flipt naar boven. Met een brede grijns staat hij boven te wachten. "Hij ziet er wat traag uit, met die banden. Maar hij fietst juist heel soepel."

Met zestig man

Hugo kruipt zo vaak mogelijk op zijn *cruiser*. Doordeweeks een rondje Wassenaar, waar hij woont. In het weekend langere tochten, soms ook met cruiserclubs uit Den Haag, Leiden en Amsterdam. "We rijden dan langs de Nederlandse kust, soms met wel

Geschiedenis van de beachcruiser

De beachcruiser heeft zijn wortels in Amerika, aan de stranden van Californië. Op de hipste plaatsen ligt daar tientallen kilometers aan betonnen paden op de stranden, waar mensen joggen, skaten en fietsen - met tweewielers die er steeds fraaier uit begonnen te zien. "De mensen wilden een bijzondere fiets om zondagmiddag de blits te maken, vandaar ook het woordje beach", legt Cyril Boudri uit. Hij verkoopt beachcruisers en *fixed gear* in zijn winkel in de Gentsestraat in Scheveningen. "Maar ga nou niet echt het strand op met een cruiser. Het zand en het zout, daar kan geen enkele fiets tegen. Op de boulevard moet je zijn." Ruim acht jaar geleden liet Cyril zijn eerste cruiser uit Amerika verschepen, en was daarmee een van de eersten in Den Haag. "Alleen de Amerikaanse merken doe ik niet meer. Die kunnen niet tegen ons klimaat."

ezestig man, allemaal op een cruiser. Het geeft een relaxed gevoel om op je Basman te fietsen. Maar met zo'n groep is dat natuurlijk helemaal apart. Toch ga ik het liefst met een paar vrienden. Tentje mee, muziek erbij, en dan naar Den Helder. Echt cool." Het vriendje van zijn zus had er vroeger een. Hugo wist meteen: dat wil ik ook. Op Marktplaats duikelde hij een cruiser op, waar hij vijf jaar op rondreed. Vorig jaar kocht hij zijn droom: de Basman, een Nederlands merk, de top in de wereld van de beachcruisers. Over ieder onderdeel is uitvoerig nagedacht. Hugo: "Ik heb voor een BMX-ketting gekozen, een stoere ketting, die veel dikker is. Het is één bonk staal. Dat ziet er echt vet uit, het past veel beter bij deze fiets. Dat is toch een deel van de lol. Dat je *customized* bent, dat jouw fiets niet standaard is maar een eigen gezicht heeft."

Hugo en zijn Basman vormen één geheel. De cruiser heeft minstens 1700 euro gekost. Er wordt driftig aan gesleuteld, gesmeerd, geolied en nog veel meer aan gepoetst. "Zelfs onderweg, als de anderen in het gras liggen, dan sta ik mijn Basman te poetsen met wat wc-papier. De verklaring voor zijn liefde is simpel. "Ik ben helemaal gek van motoren. Als kind keek ik er altijd naar, en nu doe ik dat nog. Een motor, dat is mijn grote droom. Of ik dan nog mijn Basman heb? Geen idee. Dat zien we dan wel."

Adrenaline

Het zijn niet alleen de fraai gewelfde beachcruisers die steeds populairder worden. Een fiets die ook snel terrein wint is de *fixed gear*, ook wel *fixie* genoemd - de tegenhanger van de beachcruiser. "Het is eigenlijk gewoon een baanfiets", zegt Chris Ros (16). "En een baanfiets is niets meer dan een racefiets waar alles vanaf is gehaald om hem zo licht en snel mogelijk te

maken. Ook de remmen." Of dat gevaarlijk is? "Ach", zegt Chris onderkoeld. "Je kunt remmen, ook zonder remmen op de fiets. Dat is puur techniek, dat kan je oefenen." Met de zool van zijn rechtervoet duwt Chris hard op de bovenkant van zijn achterwiel. Een korte slip, en hij staat stil.

'Ik zet er echt geen rem op omdat de politie het zegt'

"Het kan ook anders, met schoenen die zijn vast geklikt aan de pedalen. Een *fixed bike* heeft namelijk maar één tandwiel dat vastzit. Je kunt dus ook achteruit fietsen. Of remmen, als je op de juiste manier tegendruk geeft." De echte liefhebber van *fixed gear* houdt wel van een beetje sensatie, van adrenaline. Met veertig, vijftig kilometer door de stad rauzen, dat is de kick. De totale beheersing van fiets én lichaam. Het kan allemaal gedaan worden in straatraces, die de *fixed gear* in de stad organiseert. Alley Cats, worden deze illegale races genoemd.

Bekeuring

Chris: "Het is een soort speurtocht van zestig kilometer, waarbij je van checkpoint naar checkpoint rijdt, met steeds tien kilometer ertussen. Bij ieder checkpoint krijg je een stempel, en een aanwijzing om de volgende te vinden. Zoiets van 'Rijd naar de grootste bibliotheek van de stad'. De snelste wint." De laatste keer eindigde hij hoog. "Echt cool. Maar je moet niet denken dat we gek zijn. Ik fiets iedere dag twintig, dertig kilometer, zonder ongelukken. Je moet gewoon weten wat je doet." Toch is de politie er niet blij mee. De verkoop van fietsen zonder remmen is verboden. Wie zonder remmen rijdt, kan een bekeuring krijgen. Chris: "Tja, het is volgens de wet verboden. Ik heb al een paar keer een bekeuring gekregen, van tussen de vijftig en zestig euro. Dat moet dan maar. Maar ik ga er toch echt geen rem op zetten, omdat de politie het zegt." Een rem, dat is vloeken in de kerk. *Fixed gear* vereist een totaal gestripte fiets. En die heeft Chris. Voor het lieve sommetje van 3000 euro heeft hij een hoogwaardig frame en twee wielen die hij in Engeland heeft laten maken. Toch heeft Chris een kleine con-

Slaapwandelen
met melle

Een groepje nietszeggende North Face-jassen komt een kantoor uit om te luchten en te lunchen.

Een van de mannen zegt dat ik mijn dochter een mutsje op moet doen.

Ik wil hem op zijn bek slaan en zijn North Face-jas besmeuren met poep.

Ik zeg niets maar geef hem een jij-snapt-er-dus-helemaal-niets-van-blik. Ik loop

door en zie mezelf in een winkelruit. Ik zie een vermoeide en verwarde man.

Verder, naar het stuk bos dat te ver is voor kantoor mensen.

Daar komt een mannetje me tegemoet. Net geen lilliputter. Hij draagt een veel te grote jas. De mouwen, veel langer dan zijn armen, zwiepen langs zijn lichaampje. Hij draagt een kerstmuts.

Hij vraagt of ik een slabbetje ben verloren. Het hangt nu op het bruggetje verderop, zegt hij. Ja, sommige kinderen kunnen niet eten als ze het juiste slabbetje niet hebben en ik zie u nu net lopen dus ik dacht dat dat misschien uw slabbetje was.

Ik bedank hem voor het meedenken en loop met tranen in mijn ogen verder.

De straatdichter schrijft bij speciale gelegenheden, net als de dichter des vaderlands, of laat zich inspireren door artikelen in *Haags Straatnieuws*. Deze keer: straks verdwijnt de stroopwafelkraam uit de Grote Marktstraat.

Diabetes

=====

Eerst moesten de hoeren van straat, straks verdwijnen de stroopwafels ook. Waar kan de jeugd nog heen voor suiker en seks? Ik heb bergen suiker in mijn bloed, in mijn haarwortels en in mijn DNA. Riet- en bietsuiker, kristalsuiker, basterdsuiker, poedersuiker. Ik pis suiker, ik adem suiker uit, mijn zweet is zoet. Ach, ik ben zo zoet

en lief en zo goed voor iedereen, fruitvliegjes wolken om mij heen. Ik vroeg de dokter mij te aderlaten, maar hij schrijft pillen en spuiten voor die niet helpen omdat ik ze

vergeet. Meer bewegen, zei hij ook. Ik loop de suiker uit mijn lijf, van de Grote Marktstraat naar de Waldorpstraat, en weer terug. Weg met de suiker, waar zijn de hoeren?

#99

vbnb:
Bente, vriendin van Marije,
dochter Marije, neef Ben,
zoon Freek, Maria

Tussen de warenhuizen

Maria van Wingerden groeide op tussen de tomaten. Al jaren woont ze met bloemenkweker Ton en hun drie kinderen in een tuinderswoning in Kwintsheul. Zonder gordijnen, aan een eigen weg. tekst Caroline Ludwig foto's Henriëtte Guest

> Net over de grens van Den Haag en het Westland rijd je richting Kwintsheul langs de historische druivenkwekerij de Sonnehoeck, om even later de luxe nieuwbouwwilla's van de Westlandse Zoom te passeren. Het complex van de Sonnehoeck met acht kassen, een watertoren, twee ketelhuisjes en fruitmuren is een rijksmonument, de villa's zijn moderne architectuur. Een groter contrast is er bijna niet. In wit gespoten kassen langs de weg wordt hard gewerkt. Ondertussen razen verderop de renners van de jaarlijkse Ronde van Kwintsheul door de hoofdstraat. Zo maak je tijdens deze korte rit kennis met een aantal basiswaarden van het Westland: kassen, noeste arbeiders, druiven, wielrennen en vrijstaande huizen.

Vele ramen

Ook Maria van Wingerden woont met haar gezin vrijstaand, in de tuinderswoning die haar schoonouders in 1958 lieten bouwen. Het compacte huis staat aan hun eigen weg, tussen de kassen. Warenhuizen, verbetert Maria me even later. "In het Westland hebben we het niet over kassen." De huiskamer is over de volle breedte van het huis en kijkt uit op de kleine tuin. Daar staan gezellige houten banken onder een

lijks inkiijk. Over de weg rijdt alleen bestemmingsverkeer voor het bedrijf en woonhuis aan het einde van het pad en voor ons eigen bedrijf. In de winter kan het hier wel koud zijn. Vorig jaar is de zolder geïsoleerd en hebben we een extra slaapkamer laten maken, zodat ook onze jongste een eigen kamer heeft. Beneden hadden we door een aangebouwde bijkeuken ruimte genoeg, maar boven was het wat kleiner."

Druiven van opa

Maria komt net als haar echtgenoot uit een tuinderfamilie, ze is de jongste van negen. Alleen komt zij uit De Lier, vier van haar broers zitten in de tomaten. "Het gaat van generatie op generatie. De Lier is met 15.000 inwoners een stuk groter dan Kwintsheul. Hier hebben we 4000 inwoners, één bakker, één supermarkt, één kerk en een omnivereniging met handbal, voetbal, gym, volleybal, tennis en jeu de boules. Bijna het hele dorp is lid. De sociale contacten zijn goud, je kent iedereen."

Zelf heeft Maria nooit meegeholpen in het bedrijf. "Alleen met administratieve dingen en de computer. Na mijn HEAO-studie heb ik vijftien jaar marktonderzoek gedaan in de tuinbouw. Toen kwamen de kinderen. En nu ben ik bestuurlijk secretaris van LTO Glastuinbouw en secretaresse bij Stichting Wende. De vrouwenopvang is een hele andere wereld dan de tuinbouw, dat is echt een mannenbolwerk." Voor Ton gaat iedere ochtend om 5 uur de wekker. Binnen een paar stappen is hij bij de kwekerij. Jaarlijks produceren ze ongeveer 3 miljoen stelen Limonium, een soort droogbloem, ook wel Statice genoemd. Die kweken ze op substraat; de nieuwe methode op baaltjes kokos is schoon, zuinig en milieubewust. "Ton maakt lange dagen. Meestal is hij pas rond 19.30 uur klaar. We gaan een week met vakantie, langer is niet nodig." Naast het huis staat een oude druivenkas, waar Tons vader druiven en perziken kweekt. "Dit jaar hebben we voor het eerst zelf gekrent. Vroeger stond hier plat glas, zo'n lage kas met bloemkool en andere groenten. We hebben veel vrienden met een tuinderbedrijf, dus we krijgen van alles."

'De sociale contacten zijn goud, je kent iedereen'

overkapping. Een smalle sloot scheidt de tuin van de achtergelegen kassen. In de woonkamer staan rode en zwarte meubelen. Dit is het domein van Ton, Maria en hun drie kinderen Thijs (17), Marije (15) en Freek (13). "Ton en ik zijn hier 21 jaar geleden komen wonen, mijn schoonouders lieten een huis bouwen aan de Heulweg. Samen met zijn broer Cock nam Ton in die tijd het bedrijf over en het was logisch dat wij hier in trokken. Cock woont om de hoek." De vele ramen hebben geen gordijnen. "Dat is niet nodig, we hebben nauwe-

1990 Grote Marktstraat

De Grote Marktstraat bestaat sinds 1920. Vele straatjes, panden en sloppen tussen de Grote Markt en het Spui moesten destijds plaats maken voor de bereikbaarheid van de stad met auto en tram. Maar in de jaren zestig en zeventig bleek de verkeersdruk in de Grote Marktstraat het winkelend publiek in de weg te zitten. De straat werd autoluw gemaakt en later werd de Tram-tunnel aangelegd. Nu is het, wat betreft de gemeente, opnieuw tijd voor herinrichting van de winkelstraat, tot een 'chique balzaal met allure. Een boulevard om te zien en op gezien te worden'.

Fotograaf Paul Steunebrink

Uit de collectie van het Haags Gemeentearchief. Heeft u opmerkingen over of herinneringen aan deze plek of gebeurtenis, dan kunt u via www.haagsebeeldbank.nl reageren op de foto met registratienummer 0.24735.

Sleutelen, schaven, (bij)spijkeren. In deze rubriek bezoeken Paul Waayers en Bertus Gerssen werkplaatsen waar oude ambachten herleven.

Geldgebrek noopte Angelo van Merriënboer tot het bouwen van zijn eigen gitaar. Nu genieten meer muzikanten van zijn handwerk. Ziet hij een gitarist op het podium, dan denkt hij: 'Daar staat ook een stukje van mij'. tekst Paul Waayers foto's Bertus Gerssen

Gitaarbouwer raakt gevoelige snaar

die noot zijn kwaliteit blijft behouden. Op mijn gitaar groeide die noot maar door en door, ging iedere keer weer een stapje hoger in diezelfde hoge kwaliteit. Omdat die noot maar blijft doorgroeien, kan je hem in je spel meer en meer gaan manipuleren. Je kunt er meer mee doen, waardoor je als gitarist ook meer geïnspireerd raakt omdat die gitaar je meer muzikale mogelijkheden geeft."

Compliment

Naast eigen bouw importeert Angelo gitaaronderdelen uit Amerika. Daar hebben ze de goede lak en is bijvoorbeeld het hout van hoge kwaliteit. De hals met de fretten maakt hij vaak zelf en past hij zodanig aan, dat de klant een perfecte grip heeft. Ook de potmeters (volumeregelaars) op de gitaar worden nauwkeurig doorgemeten en zo nodig met weerstanden en condensators aangepast.

Angelo: "Als je een potmeter van 250 kOhm koopt, kan die net zo goed 300 of 200 kOhm zijn. Bij 200 kOhm krijg je een dof klinkende gitaar en bij 300 kOhm klinkt ie veel te schel. Dus de helft van die potmeters kan ik weggoien. En met de andere helft ga ik net zo lang door totdat die gitaar perfect klinkt en de potmeters het geluid netjes en gelijkmatig wegdraaien. Mijn motto is: als je bij mij een gitaar koopt, koop je die voor de rest van je leven. En als je er nog een koopt, dan is er voor mij geen groter compliment denkbaar."

Stukje magie

Waar andere gitaarbouwers kant en klare elementen inbouwen, verlaat een haspel ragfijn koperdraad in de werkplaats van Angelo eigen fabricaat. Angelo: "Dat element is ook zo'n gek verhaal. Gerenommeerde merken als Fender en Gibson leggen alle wikkelingen van die

elementspoel machinaal netjes naast elkaar. Ik wikkeld handmatig. Dus die wikkelingen zijn niet perfect. En juist door die imperfectie klinken mijn elementen net iets anders. Warmer. Meer driedimensionaal. Dat heeft zonder twijfel met die onregelmatigheid van die windingen te maken, de aandacht die je eraan besteedt. Dat samen resulteert in een stukje magie dat zich niet laat verklaren. En eigenlijk wil ik het ook niet kunnen verklaren. Het is zoals het is."

Ik ga vaak naar optredens van mensen die bij mij een gitaar hebben gekocht.

'Door handwerk klinkt het warmer'

Dan hoor je zo'n gitaar ook hard en live. In het 'veld' waar hij hoort. Heel anders dan in mijn werkplaats. Als je dan ziet met hoeveel plezier zo'n gitarist staat te spelen, dat hij alles uit de kast haalt en het maximale uit zijn muzikaliteit perst, geïnspireerd door een gitaar uit mijn werkplaats, dan denk ik 'Yess!'. Geweldig. Daar staat ook een stukje van mij. Op zo'n moment geeft de gitaarbouw zoveel meer dan alleen geld."

Wat is er voor nodig om van een paar mensen aan tafel een waar gezelschap te maken? Zonnig, vrolijk en kleurig als in de film *Chocolat*? Als dit vroeger bij ons thuis gebeurde, was het puur toeval. tekst Christiaan Donner beeld Henriëtte Guest/Annette van Kester

> Deze zomer schenkt u hoop ik ook lange tafels vol aangenaam gezelschap. 'Gezelschap' vind ik een diepzinnig woord. Je denkt daarbij niet aan formele bijeenkomsten, waar ieder aan tafel zit met een geplooid gezicht en zo fatsoenlijk mogelijk tafelgedrag. Evenmin denk je aan een losgeslagen lallende bedoening. Uit films met beroemde eetgelagen weten we trouwens dat juist die formele diners vreselijk uit de hand kunnen lopen als het masker van schijnheiligheid scheurtjes gaat verteren. Eén droombeeld van de ideale zomermaaltijd heb ik van de film *Chocolat*. Zonnige kleuren van liefdevol bereid eten vermengen zich met de innige vrolijkheid van de mensen aan tafel. Toegegeven, de genodigden zijn

daar mensen die door anderen gemeden worden. Dat smeedt blijkbaar een band, die nodig is voor een warmer soort gezelschap. Daarom zijn de maaltijden van daklozen vaak zo goed om bij aan te zitten (mits enkelen niet teveel voorgedronken hebben).

Ik vraag me steeds meer af hoe een kring van mensen om een lange tafel zich tot een echt gezelschap vormt. Niet hoe je dat voor elkaar kunt krijgen, want het valt niet rationeel te organiseren. Zelf kom ik uit een gezin waar de vader graag hoorbaar aan tafel aanwezig bleef en ook in de hand wilde houden waar het over ging. Mijn moeder stuurde de algehele conversatie daardoorheen steevast

aan met vragen wat ieder van de aanwezigen vond van wat er gezegd werd. Als het om die tafel dan toch een gezelschap werd, was dat puur toeval. Mijn vraag is: hoe ontstaat het? Wat is daarvoor nodig? Die vraag houdt me bezig sinds ik in een samen-gesteld gezin leef. We hebben van alles al meegemaakt. Van een kind dat het steevast op een schreeuwen zette - in reactie op de chaotische onveiligheid van de eerste gedwongen ontmoetingen vanuit twee of meer vastgegroeide gezinspatronen - tot adolescenten die zich beveiligden tegen nabijheid door de hele tafel een avond lang vol te praten over hun eigen sores. Regelmatig bleef je met het ene of andere gezinslid alleen aan tafel achter. We zijn nu

drie jaar verder en zie: verjaardagen gaan opeens als vanzelf. Zomaar in één maand drie tuinmaaltijden achter elkaar met alleen maar stralende mensen die het goed met elkaar konden vinden. Of ontdekten dat die ander wel meeviel.

Het onderstaande is een recept waar de ingrediënten zoals de fransen zegen 'verbaasd zijn zich samen te treffen. Dat lijkt me een beste basis voor een goed gezelschap. Een mediterraan recept, al komt het uit de vegetarische keuken van Deborah Madison in San Francisco, overgenomen door Rianne Buis van *Trouw*.

Zomersalade van spinazie, rijst en pistache

nodig voor 4 personen:

200 g langkorrelige rijst
50 gr pistachenoten (gepeld)
1 kg spinazie
1 el olijfolie
2 tenen knoflook
flinter-geraspte schil van 2 citroenen
1 volle el fijngehakte verse dille
50 gr feta
versgemalen peper
zeezout
rode pepervlokken

- Breng iets meer dan een halve liter water aan de kook, was de rijst, doe die bij het kokende water.
- Breng opnieuw aan de kook, roer even om met beetje zout. Laat 15 minuten zachtjes doorkoken, dan is de rijst gaar en droog.
- Rooster de pistachenoten licht aan in een koekepan zonder olie of boter (blijf erbij staan, het gaat snel).
- Was de spinazie door en door, laat uitlekken.
- Snijd de knoflooktenen in dunne plakjes. Op een laag vuur de knoflook in de olie aanbakken tot geelbruin en geurig. Neem de knoflook uit de pan.
- Doe de spinazie in de olie met wat zeezout en laat op hoog vuur slinken.
- De pan kan van het vuur, laat de spinazie afkoelen en hak die dan fijn. Er loopt wat kookvocht uit weg.
- Vermeng de spinazie in een grote kom met citroenrasp en dille, dan de rijst erbij, proef even hoeveel zout er nog bij moet.
- Brokkel dan de feta erover, bestrooi met de pistachenoten.
- Peper en pepervlokken als laatste naar je eigen smaak erbij doen.

> Het lijkt simpel. Een gitarist bespeelt zijn instrument, gooit er wat virtuoze solo's uit en dat is dat. Toch zit vóór dit muzikale kunststukje nog een hele wereld. De wereld van gitaarbouwer Angelo van Merriënboer. Angelo: "Een goede gitaar die naadloos past bij zijn bespeler, geeft iets terug aan de gitarist. Het is een verlengstuk van de muzikale ziel. Daar gaat het mij bij het

bouwen om. En dat is tegelijkertijd het mooie van mijn vak. Dat je hoort wat een gitaar bij die gitarist naar boven kan halen. De winnaar van de competitie *Beste Gitarist van Nederland* is klant van mij. Toen zijn gitaar af was, zei hij: 'Wat een sustain'. Dat is een term voor hoelang een noot blijft doorklinken. Kijk, een noot kan wel blijven doorklinken, maar het gaat erom of

Bloemenkraam van Madjo Dewus: "Ik doe er alles aan om hier te blijven staan."

Verbouw en nieuwbouw van verschillende panden in de Grote Marktstraat, waarna de start van de herinrichting is gepland.

Artist impression van de Grote Marktstraat nieuwe stijl.

Artist impression van de afgekeurde kroonluchter.

Van markt naar balzaal:

plannen Grote Marktstraat omstreden

Een chique balzaal, een buitengewone stadsboulevard, een winkelpromenade van internationale allure. Dat wordt de Grote Marktstraat, als het aan de gemeente Den Haag ligt. Mét verkopers van *Haags Straatnieuws*, maar zonder bloemenstal, ijscokar en stroopwafelkraam.

tekst Hester Heite foto's Raymond van Houten/Suzanne van der Kerk

> "Een winkelstraat voor de elite, dat wordt het", spuwen Aad Crama en Hans Romijn verontwaardigd vanuit hun ijscokar, waarmee ze al dertig jaar lang elke zomer in de Grote Marktstraat staan. "En Jan de arbeider dan?" Aad en Hans de ijscoverkopers zijn in ieder geval de wacht aangezegd door de gemeente. Per 1 oktober zijn ze niet langer welkom aan de Grote Marktstraat. Daar komen nu Marks & Spencer, een verbinding met de Nieuwe Passage en majestueuze kroonluchters. Tenminste, dat is het plan. "De Grote Marktstraat wordt een prachtige winkel-wandelboulevard, met ballroomkwaliteiten", stelt verantwoordelijk wethouder Marjolein de Jong. "Maar dat van die ballroomkwaliteiten zeggen we gekscherend. Het blijft een winkelstraat voor iedereen. Het is nu al de meest

druk bezochte straat van Den Haag, vooral door mensen uit de stad zelf. En de verwachting is dat het er door de herinrichting nog veel drukker gaat worden met wandelend en winkelend publiek. Zo druk, dat er geen plek meer is voor ambulante handel. We willen een open straatbeeld." En dus moeten ook de stroopwafelkraam en bloemenkiosk wijken, na respectievelijk 55 en bijna 75 jaar. Tot grote frustratie van de eigenaren en verontwaardiging van hun klanten. Madjo Dewus heeft inmiddels 3500 handtekeningen opgehaald voor het behoud van zijn bloemenkraam. "Alle soorten klanten komen bij me, van de straatmuzikant tot leden van de Tweede Kamer. Zij willen dat ik in de Grote Marktstraat blijf. Het terras van de McDonald's hoeft toch ook niet

weg. Wij staan hier niet vier maanden, maar bijna 75 jaar. Mijn opa begon hier in de jaren '40 en nu moeten we weg omdat we niet in het straatbeeld zouden passen. Wij zijn het straatbeeld. Hang die kroonluchter maar op aan het Noordeinde."

Sloppen

Het is niet voor het eerst dat de Grote Marktstraat een facelift krijgt. De straat bestaat sinds 1920. Vele straatjes, panden en sloppen tussen de Grote Markt en het Spui moesten destijds plaats maken voor de bereikbaarheid van de stad met auto en tram. Met de winkelstraat kwamen de warenhuizen, waaronder De Bijenkorf in 1926. Chique winkelen, was – ook toen al – de attractie. In de jaren '60 en '70 bleek de Haagse binnenstad echter niet meer te

kunnen concurreren met nieuwe winkelcentra in Leidschendam en Rijswijk. Vooral de verkeersdruk in de Grote Marktstraat maakten het winkelen er niet leuker op. Het autoluw maken van de straat moest daarin verbetering brengen. Net als later de – verre van probleemloze – aanleg van de Tramtunnel. Voortdurend probeert de gemeente de concurrentiepositie van de winkelstraat te verbeteren door herinrichting ervan. Eerder met beeldhouwwerken op sokkels. Nu met nieuwe bestrating, verlichting en meubilair, ontworpen door Lana du Croq van architectenbureau Ellerman, Lucas en Van Vugt. "De Grote Marktstraat moet een balzaal voor grote feesten worden", vertelde de architect eerder. "Ik heb me laten inspireren door de Haagse hofmode:

barokke motieven in betonnen tegels op de grond, kleurrijke stalen banken met reliëf als meubilair en hangende verlichting die telkens van kleur verspringt." Maar sinds de constructie van

'Hang die kroonluchter maar op aan het Noordeinde'

twee van de drie geplande lichtkronen onlangs door de gemeentelijke ingenieurs zijn afgewezen, doet Lana du Croq er het zwijgen toe. De herinrichting van de Grote Marktstraat blijkt een hoofdpijndossier, dat zich maar niet laat sluiten.

Prijskaartje

Of de in 2015 geplande oplevering gehaald wordt, is onzeker. Evenals het bedrag op het prijskaartje: vooralsnog een kleine dertien miljoen euro, waarvan de gemeente ruim tien miljoen euro voor haar rekening neemt. Prijzig? Wethouder Marjolein de Jong vindt van niet. "Nee, dat is het waard. Na de tramtunnel moest er ook iets gebeu-

ren aan de bovenkant. De gemeente geeft hiermee het signaal af dat we de Grote Marktstraat belangrijk vinden. Daardoor wordt er nu ook heel veel in geïnvesteerd door ondernemers. In totaal gaat het om zo'n tweehonderd miljoen euro aan private investeringen, grotendeels uitgegeven in Den Haag. En het gaat ook nog eens zo'n vijfhonderd banen opleveren." "Hagenaars zijn trots op hun Grote Marktstraat en dat het als een tierelier gaat met de ontwikkeling ervan", stelt de verantwoordelijk wethouder. "Ik heb nog geen negatieve reactie gehoord. De plannen zijn ook unaniem goedgekeurd door de gemeenteraad, of in ieder geval door een overgrote meerderheid." Het laatste dan toch, want er is wel degelijk kritiek en protest, ook vanuit de gemeenteraad. Zo weten de kleine ondernemers zich gesteund door de Haagse Stadspartij en raadslid Richard de Mos (voorheen PVV, nu Groep De Mos). Volgens Joris Wijsmuller van de Haagse Stadspartij is het sinds de Tramtunnel bergafwaarts gegaan met de Grote Marktstraat. "Toen zijn er een heleboel kleine ondernemers over de kop gegaan." Daarmee is het authentiek Haagse volgens de fractievoorzitter verloren gegaan. De Grote Marktstraat

is meer *mainstream* geworden. "De grote winkelketens zijn leidend geworden. Dat is jammer", vindt hij. Nu de Grote Marktstraat heringericht wordt, vreest hij dat er nog meer verloren gaat. "De ijskar, de bloemenkiosk, de stroopwafelkraam, die al jaren het beeld van de Grote Markt bepalen, moeten straks weg. Omdat de Grote Marktstraat een 'balzaal met kroonluchters' moet worden", zegt hij enigszins smalend. Richard de Mos organiseerde onlangs alvast een 'tocht van treurnis en teleur' door de Grote Marktstraat, inclusief doodskest en rouwstuk voor de bloemenkiosk. Maar bloemenverkoper Madjo Dewus is niet van plan zich ten grave te laten dragen. In ieder geval niet zonder slag of stoot. "Ik bied al jaren aan om te investeren in een nieuwe kraam. Ovaal, van glas, kanariegeel of pimpelpaars, zeg het maar. Maar nee, we moeten weg. En dan is er over vier jaar een nieuwe wethouder, die een kiosk wel leuk vindt, en dan staat er een ander. Nou, ik ga er alles aan doen om in de Grote Marktstraat te blijven staan, tot aan de Hoge Raad toe."

Chaos

De Grote Marktstraat moet dus druk-

ker worden, nog drukker. Dat terwijl fietsers en wandelaars nu al botsen in hun strijd om de beschikbare ruimte. Met de vorige herinrichting, de bouw van de tramtunnel, is de verkeerssituatie er in de winkelstraat er niet beter op geworden, vindt Joris Wijsmuller van de Haagse Stadspartij. "Met de tram wist je tenminste nog wat je had, nu fietst en wandelt iedereen kriskras door elkaar heen. Het Spui en de Grote Markt zijn een levensgevaarlijke chaos geworden." Daarin zal met de huidige herinrichting weinig verandering komen. De Grote Markt blijft aanrijdroute voor de hulpdiensten én fietsroute, tot ergernis van de wandelende winkelaar voor wie de straat nu juist op de schop gaat. Maar ook de fietser is niet tevreden. Deze mag zijn bakfiets, stadsfiets of *beachcruiser* namelijk niet meer parkeren in de winkelstraat. *Haags Straatnieuws* kreeg, in tegenstelling tot de wethouder, geen enkele positieve reactie op de herinrichting van de Grote Marktstraat. Eén uitzondering daargelaten: de verkopers van de straatkrant mogen deze wel aan de man blijven brengen in de steeds drukker winkelstraat. Hen hoor je niet klagen.

Geachte redactie,

Is er ook maar iemand in Nederland die op hobby-basis zijn buurman op de keukentafel gaat dotteren met behulp van bezineslangtjes? Ik denk het niet. Toch is het deze gedachte die mij overviel na lezing van uw artikel over thuisstokers.

Stoken is net als dotteren, een kies vullen, een auto spuiten of de journalistiek, een vak. Terug naar uw thuisstokers-artikel.

Alcohol kent 60 varianten waarvan er maar één drinkbaar is: ethanol. Ethanol verkrijgt men door te stoken op een temperatuur van 75 graden. Exact 75 graden. Op 68 graden verkrijgt men het dodelijke methanol dat gebruikt wordt in de chemische industrie. De door uw verslaggever opgevoerde geïmporteerde thuisstokers doen alles een beetje op gevoel en laten temperatuur- en alcoholmeters links liggen. Zij nemen daarmee welbewust een groot risico, want natuurlijk zijn zij trots op hun product en natuurlijk blijft dat niet beperkt tot uitsluitend eigen consumptie. Met enige regelmaat maken media gewag van ongelukken met methanol.

- In Cuba overleden begin augustus dit jaar 7 mensen na het drinken van methanol dat als Cubaanse rum verkocht werd. 40 mensen moesten naar het ziekenhuis.
- Op 18 maart 2013 zijn in Libië 87 mensen overleden door vergiftiging met illegaal gestookte alcohol dat methanol bleek te zijn.
- Medio juni 2011 overleden in Turkije drie toeristen toen zij tijdens een boottocht methanol-wisky te drinken kregen.
- Op dit moment voltrekken zich in Rusland en Tjechië veel van dit soort rampen vanwege de 'eigen stook'-cultuur.

De luchtige, bijna romantische wijze waarop uw verslaggever de in uw blad opgevoerde stokers portretteerd, staat in schril contrast met de werkelijkheid.

Hobby stoken is in Nederland verboden en dat is niet voor niets. Net zoals het op de keukentafel hobby-dotteren van de buurman middels benzineslangen dat is.

Met vriendelijke groet,

Paul Waayers (rondleider jenevermuseum)

Geachte heer Waayers,

Dank voor uw reactie. Wij zijn ons bewust van de gevaren van zelf drank stoken. Wij hebben ook in een kadertje bij het verhaal gewezen op die gevaren. Maar misschien niet uitgebreid genoeg. Dank daarom dat u de risico's voor ons nog even op een rijtje heeft gezet. Wij hebben met het plaatsen van het artikel zeker niemand aan willen moedigen om een gevaarlijke, nieuwe hobby te beginnen. De in het artikel opgevoerde stokers weten wel wat ze doen, maar een gewaarschuwd mens telt voor twee.

Vriendelijke groet,

Floor de Boos
Hoofdredacteur Haags Straatnieuws

stelling

De Grote Marktstraat krijgt een make-over waardoor er geen ruimte meer is voor kraampjes. Wat heeft u liever?

Stroopwafels Kroonluchters

Reageer op www.haagsstraatnieuws.nl

Uitslag van de vorige stelling:
Jutten moet mogen, op het strand, op het land én in de stad.

Eens 90% **Oneens 10%**

Advertentie

**DIT ZEGGEN ONZE CLIËNTEN.
WIL JIJ DIT OOK KUNNEN ZEGGEN?**

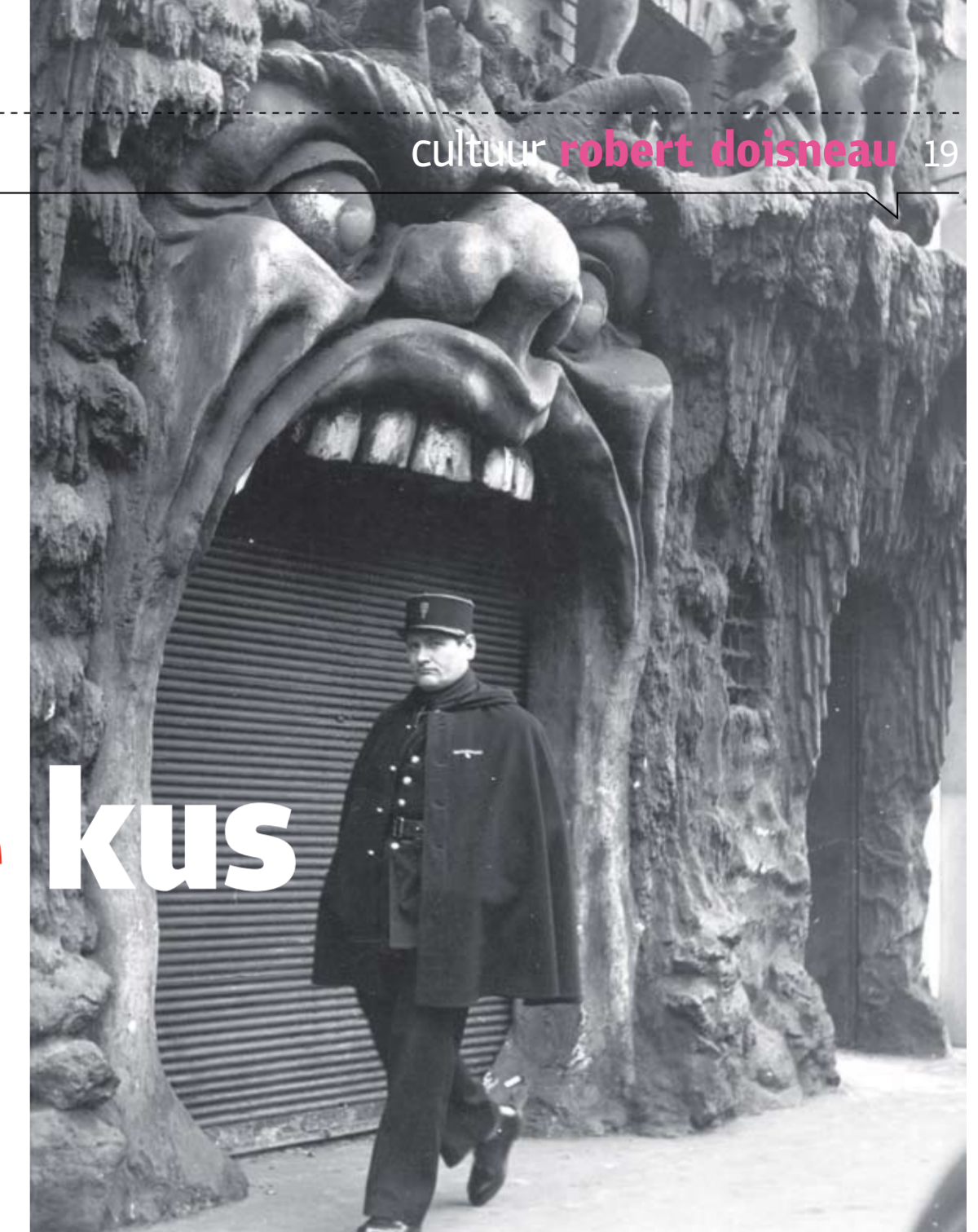
*Heb je psychische problemen?
Kun je tijdelijk even wat hulp gebruiken?*

Meld je dan snel aan voor begeleiding en/of behandeling bij **impegno!**

impegno | 070-3632461 | www.impegno.nl
uw zorgpartner in de buurt

Expositie Straatfotograaf Robert Doisneau

Beroemde kus

Een gezin op de stoep, een dikke vrouw met strenge blik, twee jongetjes die op hun handen lopen. 'Beeldenvisser' Robert Doisneau zat altijd uren stil te wachten op het juiste fotomoment. Met wereldberoemde straatfoto's als resultaat. Maar dé kus, dat was geen toevalstreffer.

tekst Tanya van der Spek foto Robert Doisneau, Nederlands Fotomuseum

> Ingelijste zwart-wit foto's in het Nederlands Fotomuseum in Rotterdam brengen je terug naar Parijs, begin 20ste eeuw. De expositie *Robert Doisneau, meesterlijk straatfotograaf* in het Nederlands Fotomuseum in Rotterdam loopt tot 1 september, maar op veel posters in het museumwinkeltje bij de kassa prijken al briefjes 'uitverkocht'. "Schitterend", zegt mevrouw Scholten. Haar ogen stralen vanachter haar ronde bril. "Ik ben met mijn man naar de stad gefietst, hij wilde naar boekhandel Donner in de binnenstad en ik ben hierheen gekomen." Ze bekijkt de taferelen. Een verliefd stelletje, twee jongetjes die op hun handen lopen, een groepje schoonheidsspecialistes in hun pauze in de zon, een gezin op de stoep. "Ik vind het leuk om het leven van net na de oorlog te zien. De mensen zijn zo sociaal, zo gezellig samen. Alles had toen een andere uitstraling." Heeft mevrouw Scholten zelf iets met Parijs? "Oh ja! Toen ik psychologie studeerde in Groningen in de jaren '60 gingen we er één keer per jaar heen. Logeren in een gammel hotelletje, naar

Quartier Latin, de sfeer opsnuiven van de grote stad. Parijs was toen nog in flowerpowersfeer."

Vergeelde kranten

Naast ingelijste foto's - het oude werk in zwart-wit, het latere werk zeer kleurrijk - kun je documentaires over Doisneau bekijken. Achter glas zie je boeken en magazines waarin zijn foto's zijn afgedrukt. Ouderwetse contactvellen, vergeelde krantenartikelen en een antieke fotocamera. Doisneau's meest beroemde werk is als levensgrote poster te zien: *Le Baiser de l'Hôtel de Ville*, vertaald *De kus bij het stadhuis Parijs*, uit 1950. Bekend van postkaarten, affiches en t-shirts. Een originele, gesigneerde afdruk leverde bij een veiling in 2005 in Parijs 242.000 dollar op. Pikant detail is dat begin jaren negentig aan het licht kwam dat de foto, die symbool stond voor Parijs als stad van de romantiek, in scène was gezet. Een schande die Doisneau's imago voor altijd heeft bevestigd. In 1950 was het namelijk ongewoon om op straat te kussen. Om bovendien geen

problemen te krijgen met copyright had hij een actrice en haar vriend ingehuurd, die op drie locaties hebben geposeerd. Iedereen geloofde dat het, net als Doisneau's andere werk, een toevalstreffer was. Hij noemde zichzelf ook 'beeldenvisser' in tegenstelling tot andere straatfotografen die hun onderwerp najagen en 'beeldenvanger' worden genoemd. Doisneau zat altijd uren

**'Had ik maar een
tijdmaschine'**

stil te wachten op het juiste moment, mede door zijn verlegenheid. Op straat, maar ook op feestjes van zowel de high society als de arbeidersklasse.

Melancholisch

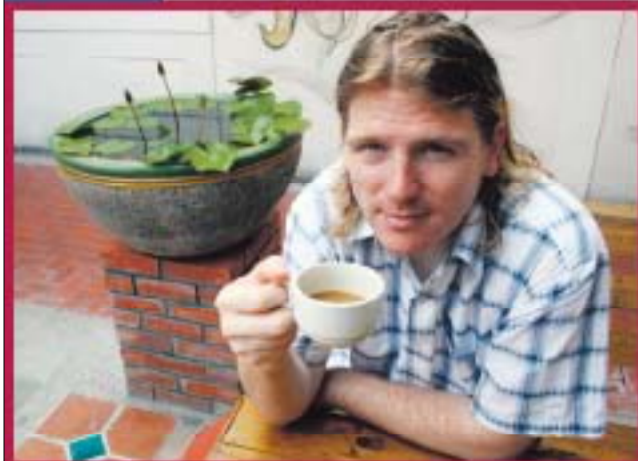
Robert Doisneau werd op 14 april 1912 geboren in Gentilly. Na een korte tijd gewerkt te hebben als lithograaf, werd hij fotograaf. Eerst in de autobranche,

later in de journalistiek en voor postkaarten. De Parijse straatfoto's maakten hem wereldberoemd, als ook zijn *Portret van Picasso met de broodvingers* (1952). Vaak wordt de nadruk gelegd op zijn humor, maar volgens het Nationaal Fotomuseum is dat ten onrechte. Doisneau zelf was eerder melancholisch, omdat hij wist dat alles wat hij zou vastleggen, in realiteit zou verdwijnen. "Ontroerend om deze beelden te zien. Had ik maar een tijdmaschine, dan zou ik terug willen. Kijk naar die lege straten zonder auto's, dat is toch ongekend?", zegt een vrouw van 42, die liever niet met haar naam in de krant komt omdat ze momenteel spijbelt met haar collega. "We hebben gezegd dat we werkoverleg hebben." Zojuist stonden ze hardop te schateren bij een foto van een dikke vrouw met een zeer strenge blik: *La concierge aux lunettes*. "Zij lijkt op een collega", leggen ze uit. De foto van twee jongetjes in een schoolbank, van wie één afkijkt bij de ander, vinden ze ook leuk. "Wij werken in het onderwijs en meeliften is daar wel echt een probleem."

Limor

Ondersteuning en Revalidatie

Woonvoorziening

"Straks kan ik weer zelfstandig wonen in een eigen huisje."

Thuisbegeleiding

"Prettig dat onze begeleider in het begin echt de tijd voor ons nam, wanneer dat nodig was."

Financiële begeleiding

"Mede dankzij LIMOR heb ik mijn financiën weer op orde."

Kijk voor meer informatie op www.limor.nl

Heel het jaar Pakkie Deftig

De Kessler Stichting exploiteert een aantal tweedehandskledingwinkels. In de winkels (Pakkie Deftig) is een ruim assortiment van goede, schone en zeer betaalbare kleding te koop. Ook voor accessoires en schoenen kunt u er terecht. De winkels worden gerund door cliënten en vrijwilligers die met elkaar verkoopteams vormen.

Een uitstekende vorm van dagbesteding en voor cliënten vaak ook weer een eerste stap in het maatschappelijk herstel.

De kleding wordt ingeleverd bij het inzamelpunt in de Zusterstraat, in kledingbakken die bij een aantal kinderdagverblijven staan of worden bij u thuis opgehaald. De winkels vindt u op de Parallelweg 160, de Regentesselaan 106 en de Zwarteweg 74f (dit is een Pakkie Deftig Junior, speciaal voor baby- en kinderkleding). Wil u meer weten van het werk van de Kessler Stichting, zoekt u een geschikte baan, wilt u een schenking doen of wilt u werken als vrijwilliger in een van de Pakkie Deftig filialen? Dan kunt u terecht op de website van de Kessler Stichting.

Nieuwsgierig? Kom eens kijken in één van de winkels of bekijk het filmpje dat op de website staat.

www.pakkiedeftig.nl en www.kesslerstichting.nl
twitter @dakloos en @pakkiedeftig

Kessler Giro 199 Pakkie deftig

224

224 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

OPLOSSING CRYPTOVILLE 223:

Wat doe ik hier in godsnaam? Carel ter Linden

J V G
B A L K * K R A S * H A A S E
N * A * R * I * T * A *
K L U S S E N * S P E E N * * M *
A * I * D * T * N * T * R * R *
B O D * R E C E S * D R U I V E N *
S * B * E * A * C * S * V *
V A N D E K L A S H O R S T * E I S
A * I * L * * L * R * E * N *
S M U T F I S H * A R S E N I C U M *
P * * N * O * * * O * * N * * * *
P I A N O K R U K * H * A N D E R * *
E * A * * A * * A * C * E * * * *
B R A L * * S C H O L L E N P O P * *
E * * E * * P * E * A * * * U * I * *
L A A K * J A M D E L A * C R E M E *
G * * * O * A * E * * S * * E * * L *
L * O P B R E N G S T * L E K K A H
O * * * E * D * * * A S O * A * N * *
P L E I N * * * * * * * G E N A D E

Haags Straatnieuws geeft adresgegevens niet door aan derden, maar gebruikt deze incidenteel voor eigen mailings.

Uitgepuzzeld?

Als u bent uitgepuzzeld vindt u in de gekleurde hokjes een verzamelplaats voor grillige figuren.

Stuur uw oplossing vóór 26 augustus 2013 naar:
Haags Straatnieuws, postbus 63498, 2501 JL Den Haag of mail naar redactie@haagsstraatnieuws.nl

Haags Straatnieuws verloot onder de winnaars het boekje 100% Den Haag van Anouk Heida.

De winnaar van crypto 223 is Annie Knijnenburg uit Den Haag. Het boek Cees Vuurpijl van Rob Schuitema wordt toegestuurd.

door Mariëtte Storm

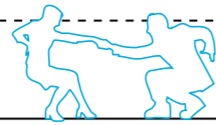
Horizontaal

- 2 In deze straat gebruikt niemand de voordeur (8)
- 6 Dorp waar de beroemde zeevaarder sneuvelde (3+5)
- 10 Met de mensen die lawaai maakten, kunt u de stad leren kennen (5)
- 12 Getalsmatig meisje (3)
- 13 Plensbeitel (4)
- 15 Met zijn vinger in de dijk redt hij Madurodam (4+7)
- 16 De droefheid is zo te horen, niet gekookt (4)
- 18 Opgewekte Scheveningse naam (6)
- 20 Den Haag, stad van ... en recht (5)
- 21 Bont paard (3)
- 22 Korte Franse brief (7)
- 23 Kleurt de bergen en de hemel (10)
- 24 Geboren in Lisse verloor hij zijn broer in 2007 (5)
- 27 Vrucht vol gevaarlijke lading (7)
- 29 Slechte vliegenvanger (4)
- 30 Deftige (Haagse) elegantie (4)
- 33 Zijn 12 doelpunten leverden de 19-jarige een gouden stokje op (10)
- 34 Hoort (niet) op Tamarinde in Zoetermeer (4)
- 36 Zijn leven (7)
- 37 Pet voor Zwitserse militairen (5)
- 39 Overeenkomst om tot hechtenis te komen (11)
- 41 ... van Poot of ... van Meerderevoort, of geen van beide (4)
- 42 Is een (gaat zijn trage) gang (4)

Verticaal

- 1 Plaats die letter (3)
- 3 en 14 Constantijn, Amalia en Mary mogen hier gratis naar binnen (22)
- 4 Wil een ander volgens Shaffy (3)
- 5 (Zee)post (4)
- 7 Wordt verwelkomd op de boulevard van Kijkduin (4)
- 8 Standje op de Eikenhof? (10)
- 9 Deze kijker wil ook wat (3)
- 10 Ilja kent het wijn maken vanaf haver (4)
- 11 Werd aan de Televisiestraat de hittegolf bekosttoofd? (2+11)
- 14 Plaats om hottentotententen te zien (15)
- 16 (Politie)man (3)
- 17 Deze voorspoed stinkt (5)
- 18 Gijsbrecht van Aemstel vond het er op het laatst benauwd (5)
- 19 Koud beroep bij SnowWorld (6)
- 20 Als de vuurtoren van Scheveningen dit doet, zijn de vissers blij (10 of 3+7)
- 25 Hier kun je Scheveningse beelden zien (3+3)
- 26 Ronde relatie met Kane (4)
- 28 De oudste Nederlandse hogeschool staat in Den Haag (8)
- 31 Frans-Engelse praatjes met de kat (7)
- 32 Tot ziens en veel geluk (2+6)
- 35 Komt eraan, maar de duiven zijn er al (2+3)
- 38 Is een huishoudelijke klus (geweest) (3)
- 40 Vieze familie van 30 hor. (3)

Wit

do 15 augustus

10.00 **Bierkade: Ooievaart - Haagse Veer - Den Haag naar 't Geertje Zoeterwoude**
3 uur durende vaartocht van Den Haag naar getenboerderij 't Geertje in Zoeterwoude.
www.ooievaart.nl, € 10,- jeugd € 5,- www.hetgeertje.nl

21.30 Humanity House: Bios in de buitenlucht

Wat is er mooier dan op een zwoele zomeravond de beste films in de openlucht te bekijken. Dat kan deze zomer op het sfeervolle terras van het Humanity House. Lust, Caution (China). € 6,50
www.humanityhouse.org

vr 16 augustus

16.00 **Boomerang Beach: EX/CESS - The Movement**
Strandfeest waarbij je ook kunt genieten van het Vuurwerkfestival. Van 16.00-22.00 uur: gratis toegang. Vanaf 22.00 uur: €5.
https://www.facebook.com/ExcessTheMovement?ref=stream&hc_location=timeline

21.00 SuperMarkt: Women rock

Een avond lang verschillende genres rock gepresenteerd door internationale vrouwelijke artiesten waaronder Weeping Silence, Tarzan's My Daddy, Julie Scott, Dead Market, The Danella Smith Band en The Hearted. € 6,-
www.supermarktdenhaag.nl

21.45 **Scheveningen, ter hoogte van de Pier: Hommerson Casino's Internationaal Vuurwerkfestival Scheveningen**
Spectaculair vuurwerkfestival

met twee shows per avond. Verschillende landen strijden om de Vuurwerkrofee Scheveningen. 21:45 uur België; 22:30 uur Duitsland. *Gratis.*
www.facebook.com/vuurwerkfestival, www.vuurwerkfestivalscheveningen.com

za 17 augustus

09.00 Strand en Boulevard Scheveningen: Boulderen aan Zee

Tijdens de zomer klimmen op het Scheveningse strand. Maar er zijn toch geen bergen? Klopt, dus zeten een paar kloutergekke gasten verschillende klimmuren op het strand. *Gratis.* www.baz5.com

11.00 **Strandtent de Fuut: Koffieconcert aan Zee**
Concert inclusief koffie met gebak. 'Tijd voor Troost en Drost' door Cellist Jan Willem Troost en Pianist Roeland Drost. € 10,-
www.defuut.nl

zo 18 augustus

14.00 **Centrale Bibliotheek Den Haag: Nueva Tradición**
Nueva Tradición betekent nieuwe traditie, twee woorden die met elkaar in tegenspraak lijken te zijn maar die de band Nueva Tradición combineert. Zij maken traditionele Antilliaanse, Caribische en Latijns Amerikaanse muziek op een eigentijdse manier. *Gratis.*
www.bibliotheekdenhaag.nl

15.30 **Zuiderpark Den Haag: Haagse Skatetòg**
Skaten door Den Haag. *Gratis.*
www.skatetog.nl/skatetog.html

15.15 **Zuiderpark Den Haag: Haagse Longboardtòg**
Longboarden door de straten van Den Haag onder begeleiding van lekkere beats. *Gratis.*
http://www.skatetog.nl/longboardtog.html

ma 19 augustus

21.00 **Murphy's Law: Live jazz-jamsessie**
Jammen in de gezelligste openbare huiskamer van Den Haag met wisselende jazzmuzikanten en studenten van het Koninklijk Conservatorium. O.l.v. Dan Nicholas (gitaar). *Gratis.*
www.murphysjazz.nl

di 20 augustus

VVV Uitburo Den Haag: Jugenstilwandeling 't Gilde
Een gids van het Gilde Den Haag voert u langs de bekendste en mooiste jugenstil panden in de Haagse binnenstad. € 4,- Reserveren via VVV Den Haag 0900-340 35 05 (0,45 Eur per minuut)
www.gildedenhaag.nl

15.00 **Huygensmuseum Hofwijk: Gratis rondleiding Beleaf Huygens**
Gratis rondleiding op de buitenplaats Hofwijk, één van de belangrijkste monumenten uit onze Gouden Eeuw.
www.huygensstentoonstelling.nl

vr 23 augustus

21.00 **Strandpaviljoen Zuid: Splendid**
De Haagse formatie Splendid brengt popmuziek met een rocksteady vleugje reggae, soul en rock. Live is het een knallende ervaring die je lang bijblijft! € 9,50.
www.splendidmusic.nl

za 24 augustus

19.00 **Waterkant: Dramtune Whisky & Music**
Geniet van een mooie avond vol prachtige muziek, hemelse drankjes en lekker eten. *Gratis.*
www.dramtune.com

21.00 **SuperMarkt: Los Jalapenos**
2013 is een jaar vol vernieuwing voor de Haagse rockband Los Jalapenos. Een nieuwe bassist, een nieuwe stijl, en een groot aantal nieuwe nummers. EP release. *Gratis.*
www.losjalapenosmusic.com

21.30 **Nutshuis: Open Air Cinema**
Openlucht cinema in de tuin van het Nutshuis. Blue Velvet - David Lynch (USA, 1986, 120 min). € 8,50
www.nutshuis.nl

zo 25 augustus

11.00 **Kurhausplein: Kunstmarkt ART&JAZZ**
Op het Gevers Deynootplein voor het Kurhaus en op het pleintje voor de Palace Promenade zullen maar liefst 40 kramen staan waar verschillende soorten kunst gepresenteerd wordt en daarnaast is er op het plein de gehele dag muziek. *Gratis.*
www.artandjazz.nl/kunstmarkt

12.00 **Museum Meermanno I Huis van het Boek: Tinnen soldaatjes gieten**
Meester tingieter Jan Veenendaal brengt een bezoek aan Meermanno. In de tuin van het museum demonstreert hij hoe het tin gieten in zijn werk gaat. Kinderen mogen zelf een figuurtje beschilderen en mee naar huis nemen. € 2,50 excl. entree museum.
www.meermanno.nl

15.00 **Zuiderpark Den Haag: Haags Zwingfestival**
Meezingen, dat is waar het bij het Haags Zwingfestival om draait. Vier uur lang, soms ingetogen, dan weer uitbundig. Bekend repertoire, liedjes die iedereen kent, en nieuwe nummers, voorgezongen door bekende artiesten én nieuw zangtalent uit Den Haag. Met o.a. Koos Alberts, De Règâhs, Rein Mercha, Samantha Steenwijk. € 10,- Kaartverkoop op de dag zelf aan de kassa.
www.stichtingruis.nl

di 27 augustus

09.00 **De Uithof: Dutch Western Riding Festival**
Cowboy spelen op de tijdelijk tot zandbak omgetoverde schaatsbaan van de Uithof. Dagkaart € 9,95
www.swrn.info

16.00 **Kloosterkerk > Weg met achterkamertjes? Alles openbaar?**
Ronald Plasterk, minister van Binnenlandse Zaken, opent de Zomerconferentie van het Montesquieu Instituut. Dit jaar staat de Zomerconferentie in het teken van transparantie. *Gratis.*
www.montesquieu-instituut.nl/zomerconferentie

do 29 augustus

10.30 **Boulevard Scheveningen: SLS Classic**
Regelmatigheids rally naar Luxemburg voor klassieke auto's met start en finish in Scheveningen. Start rally.
www.slsclassic.nl

21.30 **Nutshuis: Open Air Film Festival - Pluk de Nacht**
Openlucht cinema in de tuin van het Nutshuis. Open Air Film Festival: Pluk de Nacht. Het enige echte openlucht film festival van Nederland bestaat 10 jaar. Om dit te vieren komt het Pluk de Nacht Open Air Film Festival dit jaar ook naar de tuin van het Nutshuis in Den Haag. € 8,50
www.nutshuis.nl

vr 30 augustus

17.00 **Bierkade: Jazz in de gracht**
Swingende jazz vanaf boten die door de Haagse grachten vren. *Gratis.*
www.jazzindegracht.nl

20.30 **Paard van Troje: Kern Koppen**
Kern Koppen brengt hiphop met een verfrissende combinatie van live instrumenten, platensamples en digitale effecten. Deze Haagse hiphopformatie heeft een nieuwe stijl in het leven geroepen: Cross-over-Cult-rap. Hiermee gaan ze de zaal plat spelen! Kern Koppen brengen vrijdag 30 augustus 'ZomerFruit' uit, het tweede deel van hun vierluik. 'De vier seizoenen van Kern Koppen' is in volle bloei. € 7,50
www.kernkoppen.com

za 31 augustus

10.00 **Weimarstraat: Zomerfestival Weimarstraat**
Gezellig struinen langs deze ruim 120 kraampjes tellende braderie. *Gratis.*
www.starpromotions.nl

17.00 **Strandtent de Fuut: Theo Jansen's Strandbeest**
Gratis.
www.strandbeest.com

di 3 september

14.00 **VVV Uitburo Den Haag: Konings tour**
Gedurende de wandeling loopt u onderleiding van een gids de route van de Gouden Koets. € 7,50
www.denhaag.com

Haags Straatnieuws selecteerde uit de agenda twee gratis of goedkope uitjes voor u.

tip zondag 18 augustus > Haagse Longboardtòg

Tijdens de Haagse Longboardtòg gaat een grote groep longboarders jong en oud, groot en klein, in een rustig tempo langs bekende en minder bekende plekjes van Den Haag. Longboarden over het asfalt zonder enige hinder van andere weggebruikers, begeleid door Politie Haaglanden, ervaren boarders en EHBO-ers: wie wil dat nu niet!

Na het geweldige succes van de allereerste Haagse Longboardnach in 2002 is de tocht verder gegaan onder de naam Haagse Longboardtòg en vond voortaan plaats op een aantal zondagmiddagen en later ook zondagavonden per jaar. Het is inmiddels 2013, alweer het 12e seizoen van de Haagse Longboardtòg, en nog steeds vallen er een heleboel leuke routes te rijden door de Hofstad. Een tocht is gemiddeld zo'n 20 kilometer lang. De Haagse Longboardtòg is een evenement voor het hele gezin. Er geldt geen leeftijds grens maar er wordt wel verwacht van de jongere deelnemers dat ze zelfstandig kunnen boarden. Mocht de tocht toch te vermoeiend zijn dan kan er plaatsgenomen worden in de zogenaamde bezembus die achter de stoet boarders aanrijdt. Ook amateurs zijn welkom, je hoeft als deelnemer geen topboarder te zijn maar enige longboard-

ervaring is wel een vereiste. De Longboardtòg is een gratis evenement maar heeft een maximum van 1250 deelnemers.

Voor meer informatie: www.longboardtog.nl

Voor meer informatie: www.longboardtog.nl

tip zondag 25 augustus > Haags Zwingfestival

Het Haags Zwingfestival wordt dit jaar voor de tiende keer gehouden en viert dit jubileum als vanouds in het Parktheater Den Haag. Meezingen, dat is waar het bij het Haags Zwingfestival om draait. Vier uur lang, soms ingetogen, dan weer uitbundig.

Vorig jaar leek het er nog op dat het Haags Zwingfestival door de bezuinigingen haar laatste editie had gehad, maar gelukkig is er toch weer genoeg geld bij elkaar verzameld om het festival ook in 2013 door te laten gaan.

Het tienjarig jubileum wordt gevierd met optredens van

artiesten die de afgelopen negen jaar de meeste indruk maakten tijdens het Zwingfestival. Zo keert Koos Alberts terug als slotact, omdat hij in 2007 zowel het publiek als de organisatie aan zijn voeten kreeg. Ook Rein Mercha en Samantha Steenwijk, die beiden onlangs in de finale van het televisieprogramma 'Bloed, Zweet & Tranen' stonden, traden jaren geleden al op in ons eigen Zuiderpark. Natuurlijk keren ook De Règâhs terug. Toen de plat Haagse flamencogroep in 2008 op het Zwingfestival speelde kende nog niemand hen, nu hebben de muzikanten verschillende hitalbums op hun naam staan en toeren ze langs volle theaterzalen. Verder wordt er op deze jubileumeditie opgetreden door smartlappenkoo Smarties, Frans de Leef & Henk Anijs, Captain Midnight met de Residence Big Band en het gelegenheidsduo Dennis Wijmer en Stef de Niet. Ook dit jaar is dit door de

R.G. Ruijs Stichting georganiseerde evenement met een flinke korting te bezoeken voor houders van een Ooievaars-, HOF- of Florence Servicepas én voor lezers van De Posthoorn (zie de bon in de krant in de weken voorafgaand aan het evenement). Bezoekers met kortingspassen of een Posthoorn-bon mogen het festival bijwonen voor een entreeprijs van 5 euro in plaats van de oorspronkelijke 10 euro. Het Haags Zwingfestival wordt mogelijk gemaakt door de Gemeente Den Haag, Fonds 1818, Programmeurs Overleg Popmuziek en De Posthoorn.

Voor meer informatie: www.stichtingruis.nl

Adressen

BODEGA DE POSTHOORN Lange Voorhout 39a > CAFÉ DE LA RUE Hoek Danckertsstr./Valeriusstr. > CAFÉ 'T HOEKPANDJE Oude Molstraat 13B > C.B.S. GEBOUW Ridder Snouckaertlaan 7, Voorburg > CENTRALE BIBLIOTHEEK Spui 68 > CHRISTUS TRIUMFATORKERK Juliana van Stolberglaan 154 > DE DUINSLAG Stadhoudersplantsoen 26 > DANSPLEK Hogezand 42 > DILIGENTIA Lange Voorhout 5 > DR.ANTON PHILIPSZAAL Spui 152 > DRAF- EN RENBAAN DUINDIGT Waalsdorperlaan > DUITSE KERK Bleijenburg 3b > ENGELSE KERK Ary van der Spuyweg 1 > EVENEMENTENHAL RIJSWIJK Volmerlaan 12 > 'T GOUDE HOOFD Dagelijkse Groenmarkt 13 > GUNST, WAT 'N KUNST Raamweg 45 > HAAGSE KUNSTKRING Denneweg 64 > HAAGS POP CENTRUM Burg. Hovylaan 12 > HAAGS UITBURO TICKETSHOP Hofweg 1 > HAVANA Buitenhof 19 > HOLLAND CASINO SCHEVENINGEN Kurhausweg 1 > HET INDISCH HUIS Javastraat 2-b > KLOOSTERKERK Lange Voorhout 2 > KOORENHUIS Prinsegracht 27 > KORZO Prinsestraat 42 > LOKAAL VREDEBREUK Papestraat 38 > LUTHERSE KERK Lutherse Burgwal 7 > MUZIEKCAFÉ DE PAAP Papestraat 32 > MUZIEKCAFÉ DE PATER Achterom 8 > NATIONAAL TONEEL GEBOUW achter Koninklijke Schouwburg > NIEUWE KERK Spui 175 > PAARD VAN TROJE Prinsegracht 12 > RADIO DISCUS LIVE Joan Blasiusstraat 100 > ROOTZ Grote Marktstraat 10 > STADSWANDELINGEN 'T Gilde 070 3561281 (Aanmelden min.1 dag tevoren) > 'T SYNDICAAT Nieuwe Molstraat 10 > THEATER CAMUZ Damlaan 44, Leidschendam > THEATER DAKOTA Zuidlarenstraat 57 tel 070 36 00 252 > THEATER DE VESTE Vesteplein 1 Delft > THEATER ZWEMBAD DE REGENTES Weimarstraat 63 > ZCALA Hobbemastraat 120

Prijzen zijn exclusief kortingskaarten zoals CJP, Ooievaarspas en 65-pluskaart. Den Haag Marketing, voor de volledige agenda en het toeristische en recreatieve aanbod kijk op www.denhaag.com en www.haagsuitburo.nl.

Tips voor de agenda kunt u milde naar Arja Kalhom email: info@denhaag.com

KAASHELD & POEPHOOFD

DOOR
WWW.LAMELOS.NL

